Encuentro Internacional
Las bibliotecas religiosas como reservorios de la cultura de los pueblos

Seminario
Rabínico Latinoamericano
Marshall T. Meyer

LAS BIBLIOTECAS JUDÍAS Y EL ESTUDIO DE LAS FUENTES SAGRADAS

LOS LIBROS COMO ENERGÍA VITAL DE UN PUEBLO

Rabino Natan Waingortin
nwaingor@gmail.com

EL PUEBLO DEL LIBRO עַם הַסֵּפֶר

La Revelación de Dios al pueblo judío:

- **Torá Escrita:** Tanaj תָּנָ"ךְ. Canon bíblico del judaísmo.
  - Es similar al Antiguo Testamento cristiano, aunque diferente en los libros que lo componen y en el orden de los mismos.
- **Torá Oral:** Talmud תַּלְמוּד. Libro base de la Literatura Rabínica.
  - Compilación de 600 años de enseñanzas y discusiones de los sabios.

¿QUÉ LIBROS ENCONTRAMOS EN UNA BIBLIOTECA JUDÍA?

Sifrei Kodesh סִפְרֵי קֹדֶשׁ - Textos Sagrados:

- Literatura Bíblica (Torá, Tanaj, Mikrá)
- Literatura Rabínica (Mishná, Talmud, Midrash)
- Leyes Judías (Halajá) Normas para la vida ética.
- Filosofía Judía (Majshévet Israel)

Herramientas para el estudio:

- Diccionarios y enciclopedias
- Historia judía
- Textos de cultura universal y de otras religiones.

LITERATURA BÍBLICA מִקְרָא

LIBROS DEL TANAJ

Ketuvim כְּתוּבִים										Neviim נְבִיאִים Profetas			Torá תּוֹרָה				
			5 Meguilot					Sifrei Emet				Neviim Ajaronim		Neviim Rishonim				
Divrei Haiamim - Crónicas 1 y 2	Ezra (Esdras) y Nejemia (Neemías)	Daniel	Ester	Kohelet - Eclesiastés	Eijá - Lamentaciones	Ruth	Shir HaShirim - Cantar de los Cantares	iov - Job	Mishle - Provervios	Tehilim - Salmos	12 Menores "Trei Asar"	Clásicos	Yoshua – Josué	Devarim - Deuteronomio - דְּבָרִים	Bamidbar - Números - בַּמִּדְבָּר	Vaikrá - Levítico - וַיִּקְרָא	Shemot - Éxodo - שְׁמוֹת	Bereshit - Génesis - בְּרֵאשִׁית
											Oshea	Ishaiahu - Isaías						
											Ioel							
											Amos							
											Ovadia		Shoftim - Jueces					
											Iona	Irmiahu - Jeremías						
											Mijá							
											Najum		Shmuel - Samuel 1 y 2					
											Jabakuk							
											Tzefania	Iejezkel - Ezequiel						
											Jagai		Melajim - Reyes 1 y 2					
											Zejaria							
											Malaji							

Sefer Torá סֵפֶר תּוֹרָה. El Pentateuco, los primeros 5 libros de Moisés, escritos a mano sobre pergamino. Así leemos en las sinagogas durante los rezos.

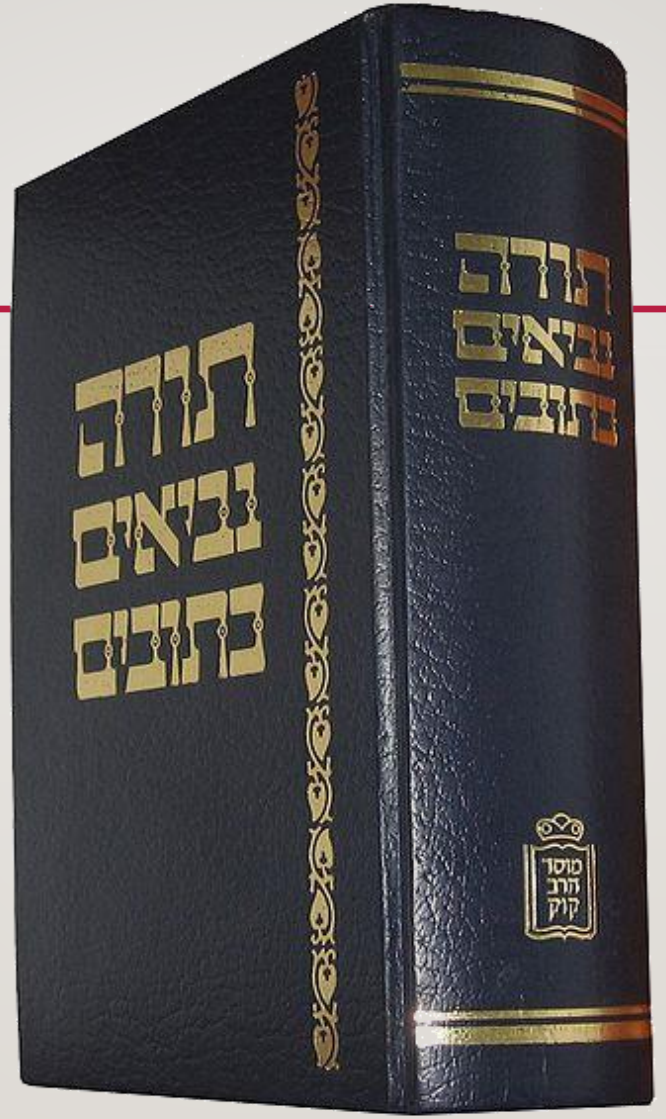

Tanaj. Biblia Hebrea completa, texto en hebreo.

The Israel Museum, Jerusalem, The Great Isaiah Scroll

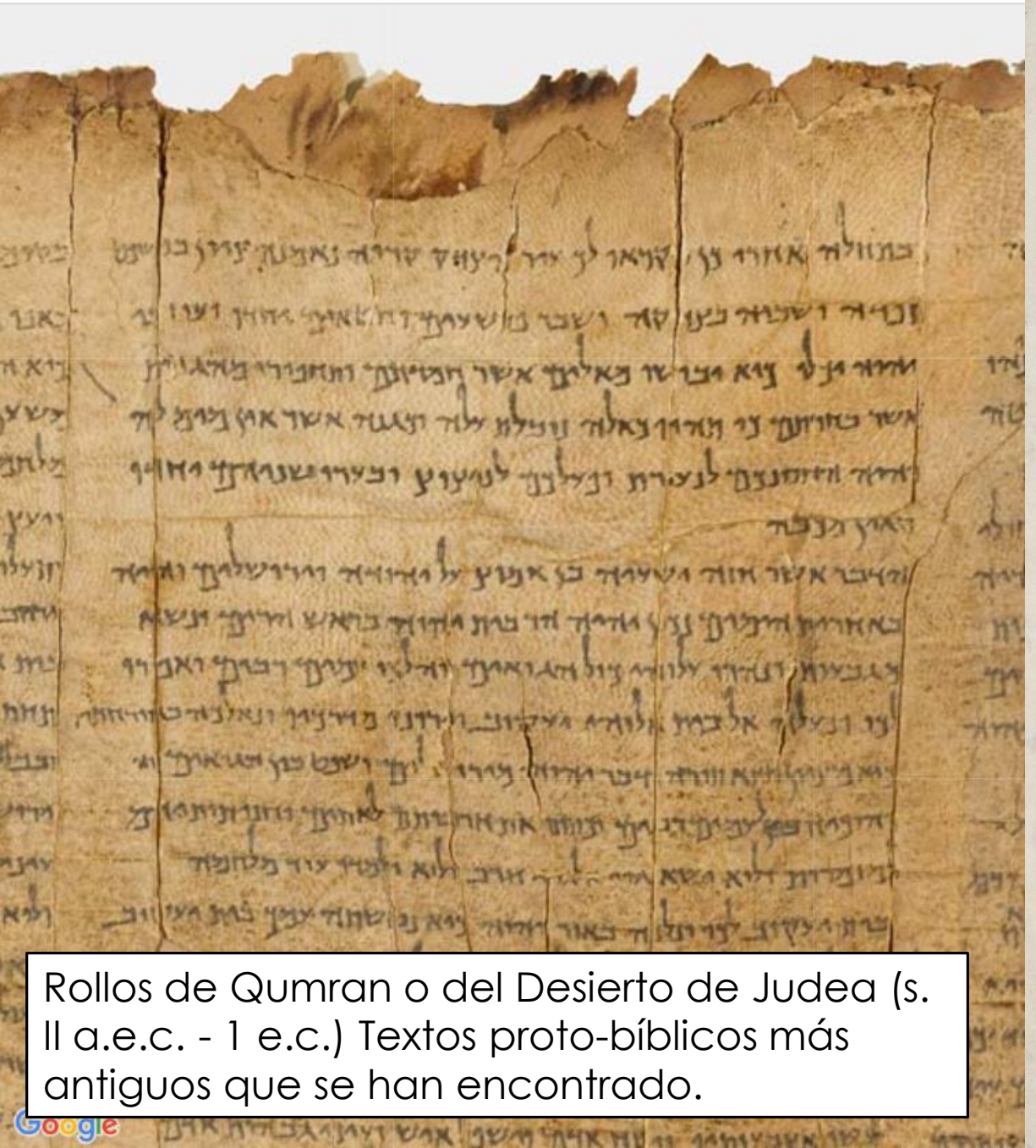

Rollos de Qumran o del Desierto de Judea (s. II a.e.c. - 1 e.c.) Textos proto-bíblicos más antiguos que se han encontrado.

Codex Leningrad, Tanaj completo más antiguo del mundo (año 1008). Texto con vocales, cantilaciones y notas masoréticas.

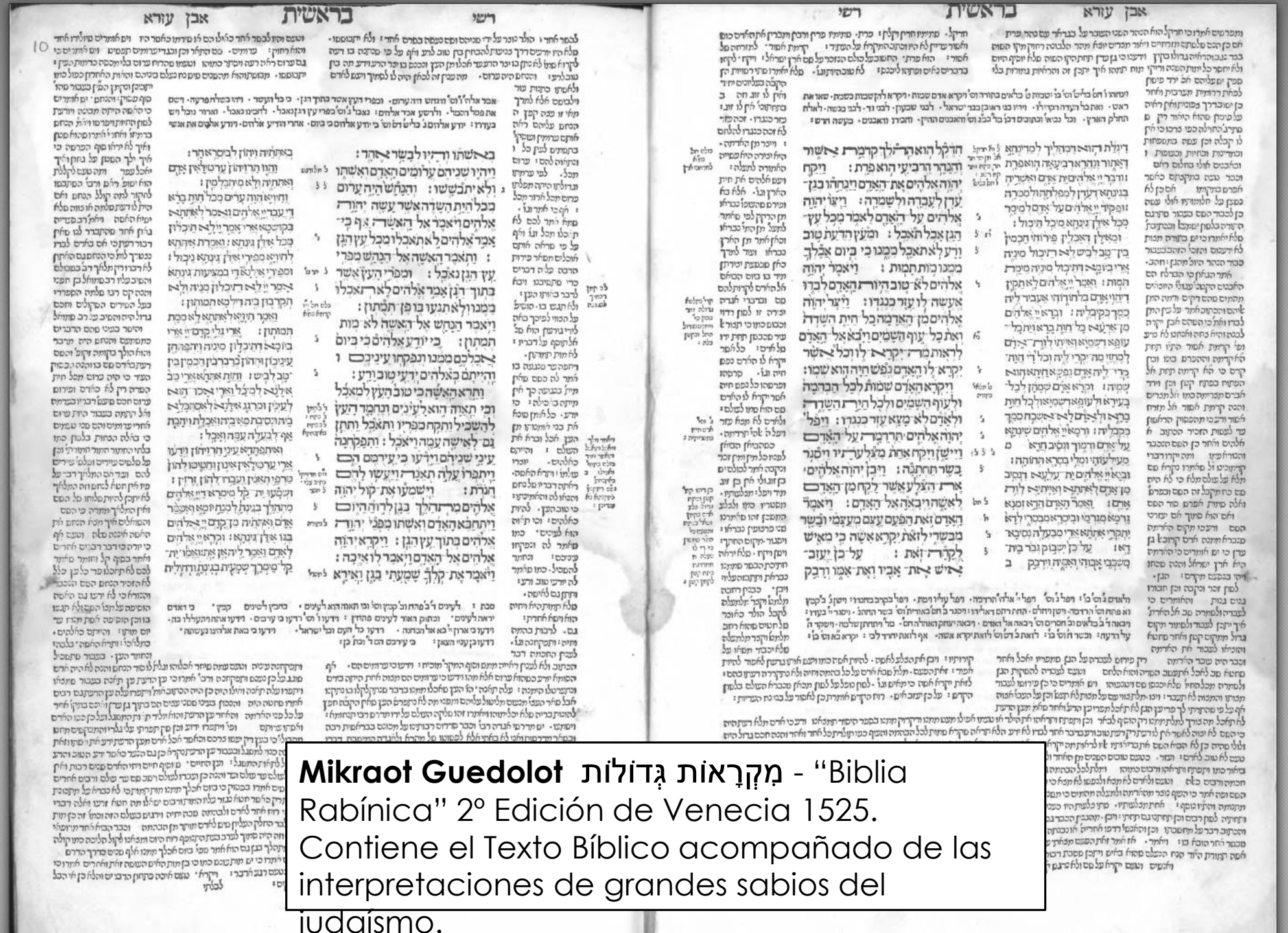

Mikraot Guedolot מִקְרָאוֹת גְּדוֹלוֹת - "Biblia Rabínica" 2º Edición de Venecia 1525. Contiene el Texto Bíblico acompañado de las interpretaciones de grandes sabios del judaísmo.

Mikraot Guedolot.

Otras trad. al arameo

Baal Haturim (España 1200-1300)

Juzkuni (Francia s. XIII)

Baal Haturim (España s. XIII-XIV)

Or Hajaim (Marruecos s.XVIII)

Kli Yakar (Praga s. XVII)

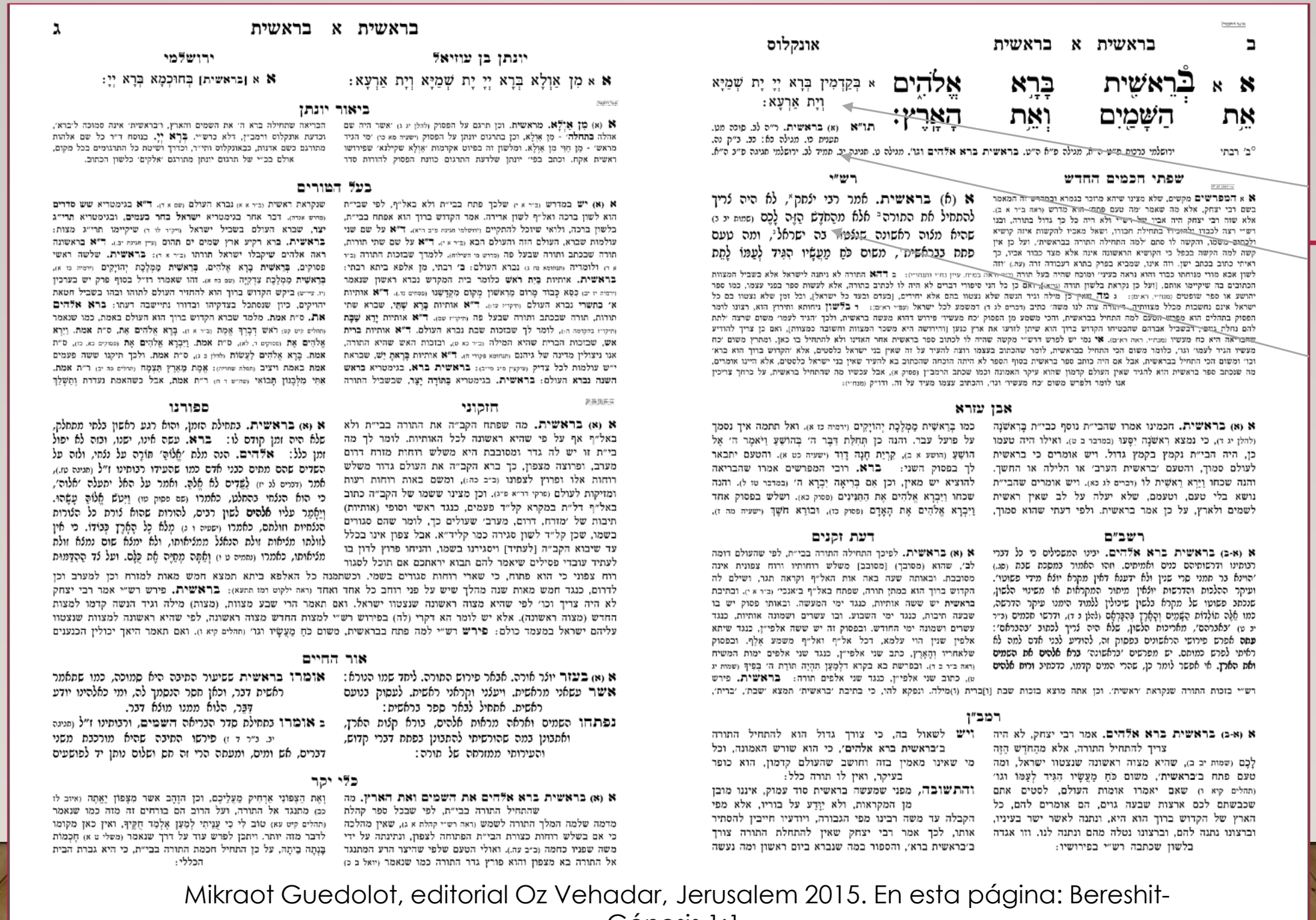

Texto de la **TORÁ**

Onkelos

Trad. al arameo

"Links" a la Lit. Rabínica

Siftei Jajamim (com. a Rashi, Praga s. XVII)

RASHI

Abraham Ibn Ezra (España s. XI)

Rashbam (nieto de Rashi)

Daat Zkenim (alumnos de Rashi)

Ramban, Najmánides (España s. XIII)

Mikraot Guedolot, editorial Oz Vehadar, Jerusalem 2015. En esta página: Bereshit-Génesis 1:1.

LITERATURA RABÍNICA סִפְרוּת חָזָ"ל

- **TORÁ ORAL:** Transmisión, actualización y desarrollo de la revelación divina. Complemento a la Torá Escrita.
- Compilada por rabinos en numerosos libros:
- MISHNÁ - TOSEFTA (Tierra de Israel s. III)
- TALMUD DE BABILONIA (s. VII)
- TALMUD DE JERUSALEM (Tierra de Israel s. V)
- LIBROS DE MIDRASH (varios lugares, s. III-XIV)

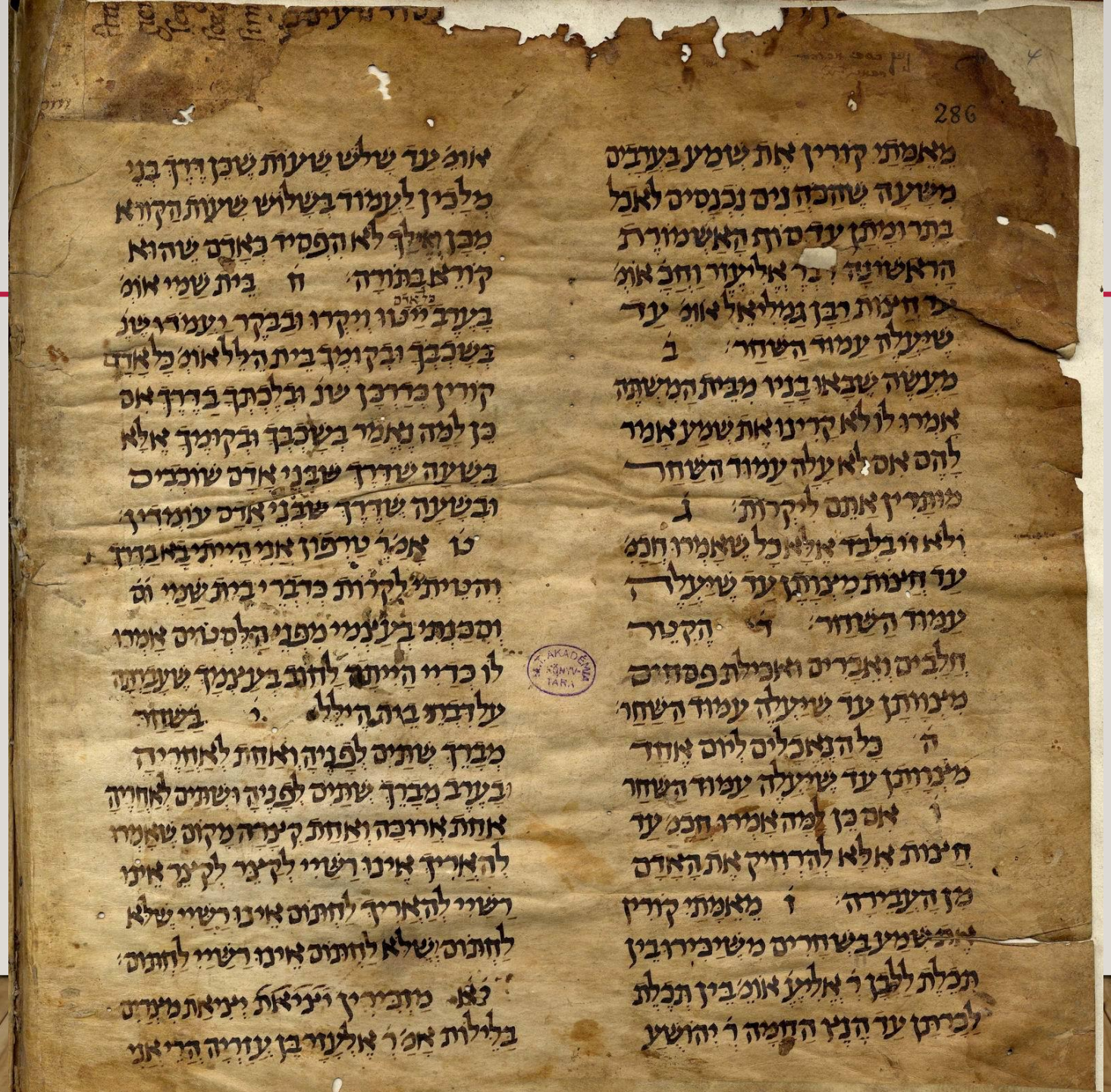

Manuscrito de Mishná.

Primera página del "Manuscrito Kaufmann" Siglo X-XI

Links Literatura Labínica

Tosfot Yom Tov →

Mishná. Edición con comentaristas clásicos.

Editorial Wagshull, Jerusalem 1999.

Imagen: Tratado de

ר עובדיה מברטנורא — ברכות פרק א — תוספות יום טוב — א

מסכת ברכות

פרק א מ״א מ״ב מ״ג מ״ד מ״ה מ״ו מ״ז מ״ח מ״ט מ״י מ״יא מ״יב מ״יג מ״יד מ״טו

פ״א א **מאימתי קורין את שמע בערבית**. תנא אקרא קאי. דכתיב (דברים ו׳) ודברת בם וגו׳ בשבתך ובקומך מסב למד שחובה על אדם לקרות שמע בערב ובבקר ושאל עכשיו מאימתי זמנו ומדלכתיב בשבתך בריש הקדיש של ערבית. גמ׳ (ועיין במשנה ד׳): **משעה שהכהנים** וכו׳. כתב הרב מברטנורה מילתא לגבי אורחיה קמ״ל וכו׳. הקשו בתוספות תינח אדם זימנא בנגעים (פרק י״ד משנה ג׳) העריב שמשו אוכל בתרומה. ומילו דרגילות של משנה לאשמועינן בקיאור אף למה

פ״א א **מאימתי קורין את שמע בערבין וכו׳**. כבר באונו בפתיחת דברינו מה טעם התחיל בזו המסכת ומה שהצריכו לדבר על עונת קריאת שמע ערבית קודם שידבר על עונת קריאתה שחרית שכן מצינו בתורה בחיובה בשכבך ובקומך רוצה לומר שיקראוה בשעת שינת בני אדם ושעת קימם משנתם. ורצה לומר במה שאמר **משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן**. משעה שיכנסו כהנים טמאים שטבלו לאכול בתרומתן וזה לא יהיה אלא אחר כלות היום כאשר אמר הכתוב בכל מי שיטהר מטומאתו ובא השמש וטהר ואחר

פירוש המשניות להרמב״ם

פ״א א **מאימתי קורין את שמע בערבין וכו׳**. כבר באונו בפתיחת דברינו מה טעם התחיל בזו המסכת ומה שהצריכו לדבר על עונת קריאת שמע ערבית קודם שידבר על עונת קריאתה שחרית שכן מצינו בתורה בחיובה בשכבך ובקומך רוצה לומר שיקראוה בשעת שינת בני אדם ושעת קימם משנתם. ורצה לומר במה שאמר **משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן**. משעה שיכנסו כהנים טמאים שטבלו לאכול בתרומתן וזה לא יהיה אלא אחר כלות היום כאשר אמר הכתוב בכל מי שיטהר מטומאתו ובא השמש וטהר ואחר

מלאכת שלמה

כתב הר״מ ז״ל בהקדמתו לסדר זרעים דהתחיל בסדר זרעים כו׳ (כמו שהביא התי״ט בשמו בהקדמתו) עד לפיכך התחיל מאימתי קורין את שמע וכל מה שנתחבר אליו אח״כ חזר לענין הסדר והוא לדבר במצות זרע הארץ. עכ״ל ז״ל. ריא״ז כתב ראשית חכמה יראת ה׳. על כן הי׳ סדר רבותינו הקדושים להתחיל סדר המשנה ביחודו של הקב״ה ואמרו שחייב אדם לקרא ק״ש לייחד שמו של הקב״ה ולקבל עליו עול מלכות שמים ועול תורה והמצות ערב ובוקר שנאמר ובשכבך ובקומך עכ״ל ז״ל. וע״ר במ״ש ברש״ש מס׳ אבות בשם הרב משה אלשיך ז״ל:

פ״א א **מאימתי**. נערוך הכילו בערך מתי. ונראה דגרס ממתי. וכ׳ רש״ש מאימתי ואלף מוקפת כמו אלף דאזרוע זרוע ותרגום מתי לימתי. ומאן דגרס מאמתי איט מטיגת שהוא כמו וכאמתיס על פני האדמה ע״כ. וכתב הר׳ שלמה שירילו ז״ל פי׳ הגאון ר׳ מלליה ז״ל מ״ס הראשון איט עיקר והוא כמו מתי אצא ואראה פני אלהים. מתי אעשה גם אנכי לביתי ע״כ. ונראה בעיני דמלת עד דמקום ולא לפרש כמה הוא שיעור של הקראה משעה שהכהנים נכנסין עד סוף האשמורה כו׳. ול״נ דשפיר גרסי מאימתי ומ״ס הראשון עיקר והאמלת המן הוא דקא בעי הכי איתא בגרייתא מאימתי מתמלין לקרא ק״ש כו׳. וכי קתני עד לשון קצר הוא וה״ק ומשך זמנה עד סוף האשמורה וכו׳. תדע דמאן דתני משעה וכו׳ לא קתני עד סוף וכו׳ כדאיתא בגמ׳ עכ״ל ז״ל. **בערבין**. גרסי׳ ול״ג בערבית וכלגרסי׳ נמי כפיפא בשחרית בסמוך בס״ד. וגגמ׳ בעינן תנא היכא קאי דקתני מאימתי. ומו אמאי לא פתח בשחרית ברישא. ומשני דתנא אקרא כו׳ (כמו שהביא התי״ט) ואינגנת אימא משום גרייתו של עולם דכתיב ויהי ערב

הוכלות אלו אינו שייכות כלל בק״ש. ג) **קריאה בספר**. כמו וקרא בו כל ימי חייו. גם זו ההוכלה לו אפשר שהיה נמלא קורין. דהרי מוחר לקרותה בע״פ (כמ״ש פי׳ מ״ע). ד) אבל הוא לשון **קריאה בקול לפרסום**. כמו וקראתם דרור. מקרא קודש. ויקרא לפניו ככה. קרא בגרון של אחבך. וה״נ כ״ל שאתה לקרות פשוק ראשון בקול כדי לעורר הכונה בהפשוק שיקראו אחרינו בשעה האחרונה שנאמר בעה״ז (עי׳ עפ״ש פי׳ ב). **אולם** נקט לשון רבים דאין אחד מוציא חבירו יד״ח משל״ק לענין ברכה במשנה ד׳: ב כ״ל דר״ל נכנסין

ג״ל מדמצוה ראשונה שנצטוה הישראלי הוא העסק בתורה דתלמוד מביא לידי מעשה (בקדושין ד״מ). ואם אין תלמוד מעשה מנין. והתלמוד נצטוינו בק״ש דכתיב ושננתם. וקי״ל דבדיעבד בק״ש שחרית **וערבית יצא** (במנחות צ״ט כ). לכן התחיל רבינו הקדוש הש״ס שהוא ביאור המצות. עם פ׳ ק״ש. ומדכתב בשכבך ברישא. אקדים דערבית:

פ״א א מלת קרא יש לו ד׳ כוולתם. א) **קריאת שם**. כמו ונתשן קרא לילה. ב) **קריאה להרחוק שיבא אליו**. כמו ויקרא לבנו ליוסף. ג)

אף כשאומרה ע״פ. וכ״כ בספר ערכי הכנויים דבכ״מ שנאמ׳ בלה״ק שייך ל׳ קריאה וק״ש נמי אע״ג דקי״ל דבכל לשון נאמרה מ״מ כבר נהגו כל ישראל לקרותה בלה״ק: **את שמע**. אין בכלל ק״ש לענין זה אלא ג׳ פרשיות שמע. והיה. אבל אחמר היא מצוה אחרת והיא הזכרת יצ״מ. וכה אין מתלוקת לגר״א של ליל אמנה כל הלילה וגל יום אמנה כל היום דהא בקרא דלמעלן הזכור וגו׳ לא כתיב בשכבך ובקומך ורק כל ימי חייך הוא דכתיב ומינה דרבוי דכל דבר שמצוהו ביום אמנו כל היום ושמצוהה בלילה אמנו כל הלילה (שאגת אריה).

ציונים

פ״א א **משעה שהכהנים** בו. מיי׳ פ״ז מהלכות ק״ש הל״ט ופ״ז מהלכות תרומות. סמ״ג עשין י״ח. טוש״ע או״ח סימן רל״ה סעיף ה. תשובת הרשב״א סימן מ״ז. ועמ״ש פ׳ בתרא דנגעים מ״ג:

שינויי נוסחאות

פ״א א **מאימתי**. נדפוס ווינציא מאמתי. **בערבית**. נדפוס נאפולי בערבין וכן הוא במשנה שבגמרא.

תוספות חדשים

פ״א א **בערבית**. נס״ם גרסינן בערבין ויתכן מאד לפירוש רבינו תם שם לשמש ג׳ שקיעות התחלת השקיעה ופופה שהיא בלשת הכוכבים הוא זמן ק״ש וכל אחת מהנה נקראת בשם ערב כמו שהוא בספר מנחת כהן בחלק מנוח שמש מאמר ח׳ פ״י והשתא שפיר קאמר ערבין דהכנר עבדו כ׳ ערבין (שושנים לדוד). ולפי מ״ש בתיקונים מיקון ה׳ דתפלת ערבית היא סוד ר״ה אחי נמי שפיר דגרסינן בערבין לשון רבים (אדרת אליהו).

ראשון לציון

פ״א א **מאימתי. ולא נקט אימתי**. עי׳ הפלאה שבערכין בערך מתי נמי עשם לבכח בס״ד.

חידושי מהרי״ח

פ״א א (תוי״ט) ר״ה **מאימתי קורין. תנא אקרא קאי כו׳ ומדכתיב בשבכך ברישא הקדים של ערבית גמ׳ עכ״ל**. לכאורה אין צריך ראיה גדולה מזה ולמה מביא הגמ׳ ואבע״א אליף מן בריתו של עולם כו׳. אבל אפשר לומר דלשון הקרא על כרחך צ״ל קודם בשבכך והדר בקומך דאין יאמר קימה קודם שכיבה אבל לשון המשנה יכול לומר שחר תחילה ובפרט דאשכחן כן בתמיד כמו שכתוב בתורה לכן אמר ואבע״א אליף כו׳ וק״ל:

תוספות אנשי שם

פ״א א קורין. אמר המלקט. עמ״ש בתפא״י. אבל לא אדע מה יאמר בהא דרפ״ז דיומא ונעשור שנתומם הפקודים קולא ע״פ. דלאמת דנבר הכתוב בספר שיך לשון קריאה

Bartenura (Italia s. XVI)

Maimónides (España s. XII)

Melejet Shlomó

Tiferet Israel Yajin / Boaz

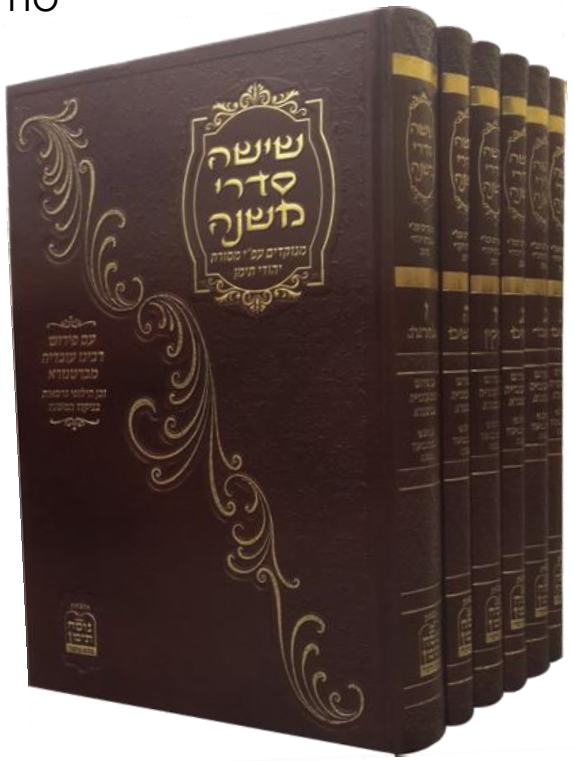

TALMUD BABLI

תַּלְמוּד בָּבְלִי

Manuscrito del Talmud Babilónico.
Munich Codex Hebraicus 95, Francia 1342.

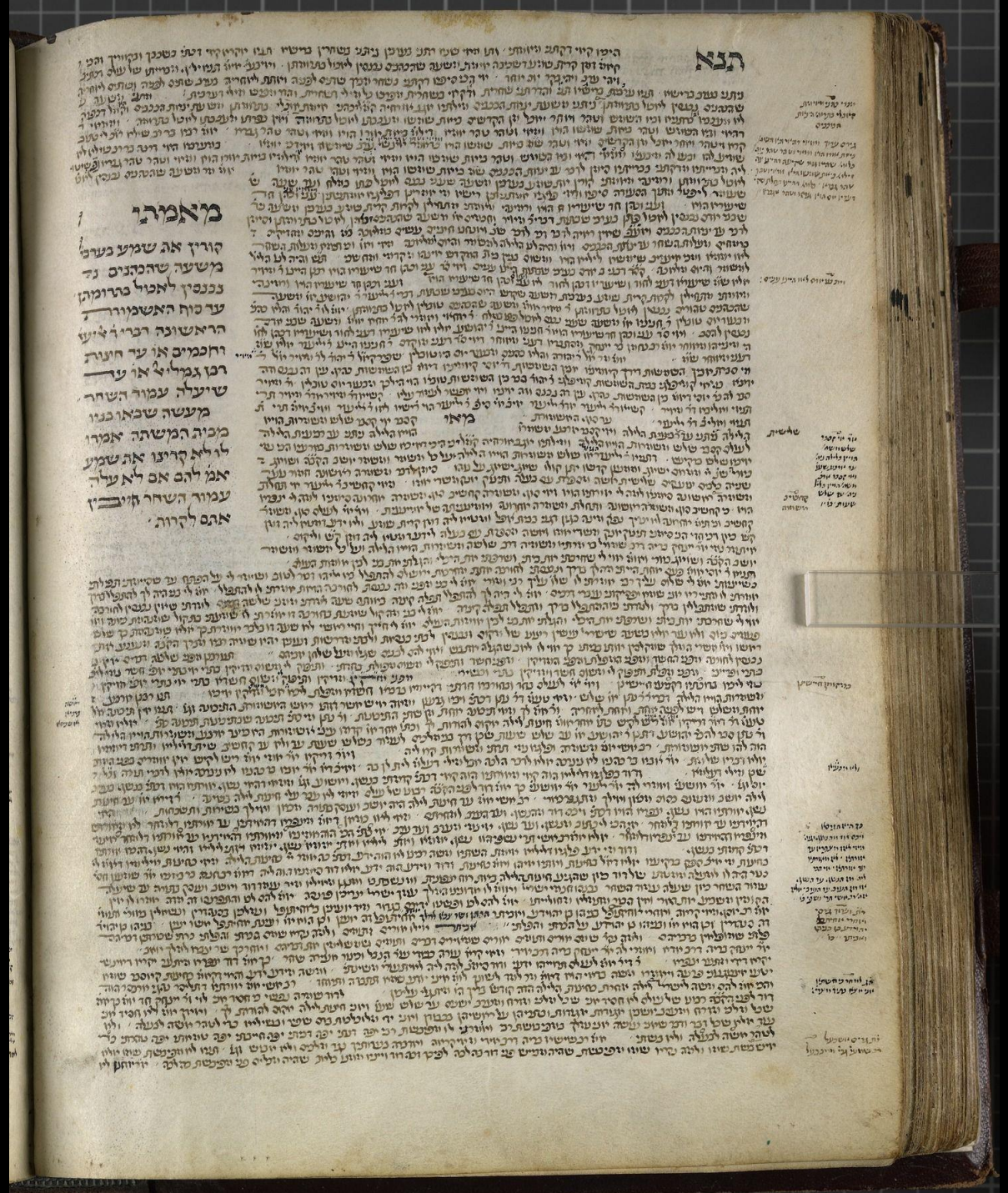

TALMUD BABLI

Bodleian Library
MS. Oppenheim
248, Norte de
Italia 1430

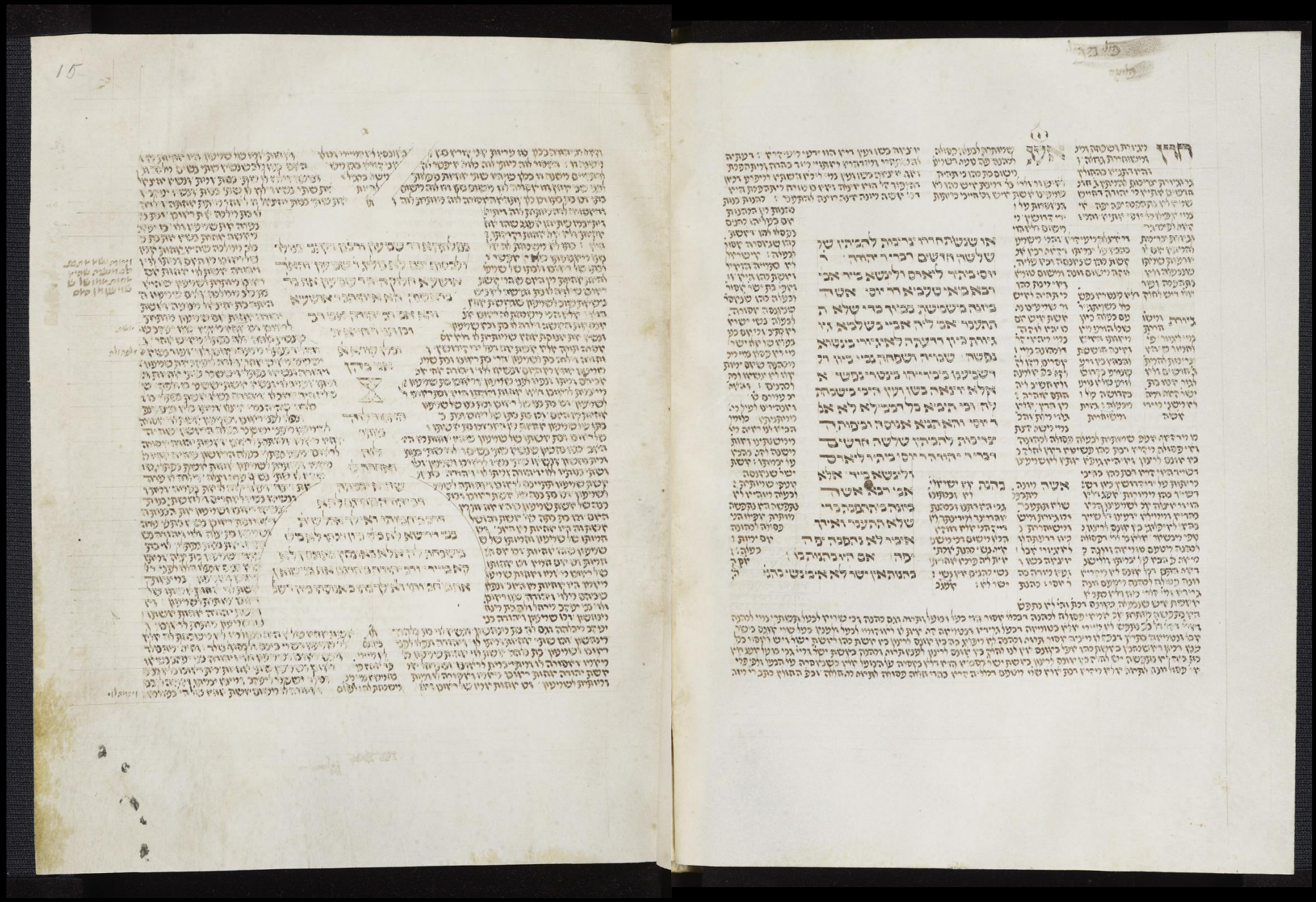

TALMUD DE JERUSALEM

תַּלְמוּד יְרוּשַׁלְמִי

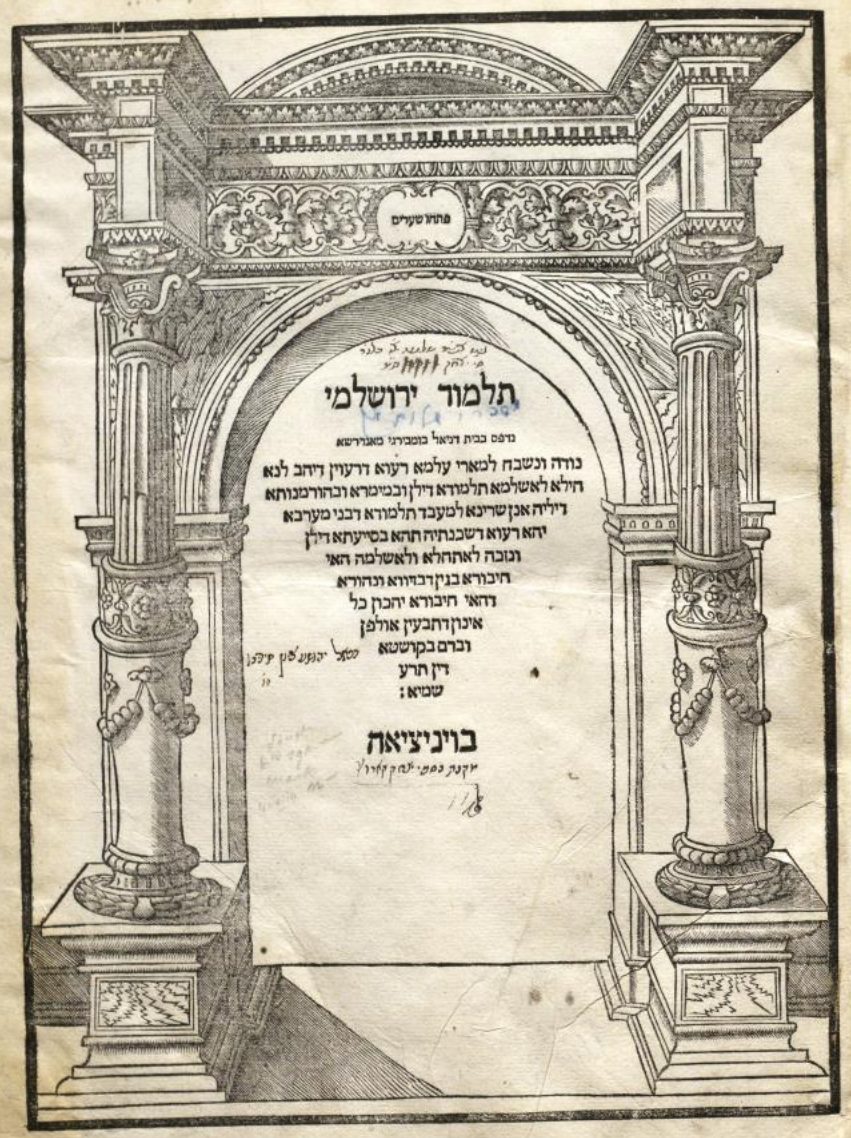

Talmud de Babilonia

TALMUD EN ESPAÑOL
EDICIÓN TA SHEMÁ

LA "DISCUSIÓN TALMÚDICA"

בחדתי ותיפוק ליה משום מזיקין בתרי אי בתרי חשד נמי ליכא בתרי ופריצי. מפני המפולת ותיפוק ליה משום חשד ומזיקין בתרי וכשרי. מפני המזיקין ותיפוק ליה מפני חשד ומפולת בחורבה חדתי ובתרי וכשרי אי בתרי מזיקין נמי ליכא במקומן חיישינן ואב"א לעולם בחד ובחורבה חדתי דקאי בדברא דהתם משום חשד ליכא דהא אשה בדברא לא שכיחא ומשום מזיקין איכא: ת"ר ארבע משמרות הוי הלילה דברי רבי ר' נתן אומר שלש מ"ט דר' נתן דכתיב ויבא גדעון ומאה איש אשר אתו בקצה המחנה ראש האשמורת התיכונה תנא אין תיכונה אלא שיש לפניה ולאחריה ורבי מאי תיכונה אחת מן התיכונה שבתיכונות ור' נתן מי כתיב תיכונה שבתיכונות תיכונה כתיב מ"ט דרבי א"ר זריקא א"ר אמי א"ר יהושע בן לוי כתוב אחד אומר חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך וכתוב אחד אומר קדמו עיני אשמורות הא כיצד ארבע משמרות הוי הלילה ור' נתן סבר לה כרבי יהושע דתנן ר' יהושע אומר עד שלש שעות שכן דרך מלכים לעמוד בשלש שעות שית דליליא ותרתי דיממא הוו להו שתי משמרות רב אשי אמר משמרה ופלגא נמי משמרות קרו להו: ואמר רבי

Statement Proof Attack Defense Question Answer

Otros libros de la Literatura Rabínica

LIBROS DE MIDRASH מִדְרָשׁ

Sifri a Deuteronomio
Tierra de Israel
s. III

Génesis Rabá
Tierra de Israel
s. IV-V

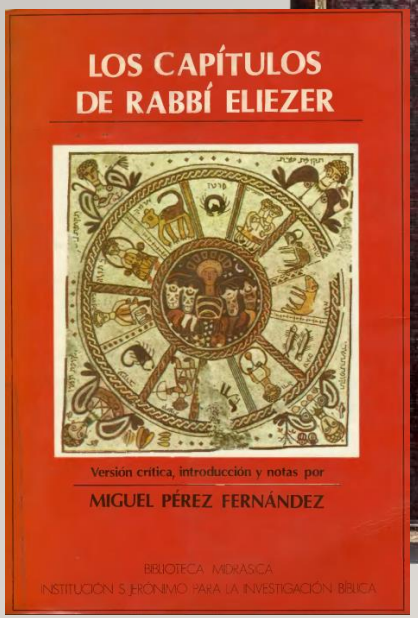

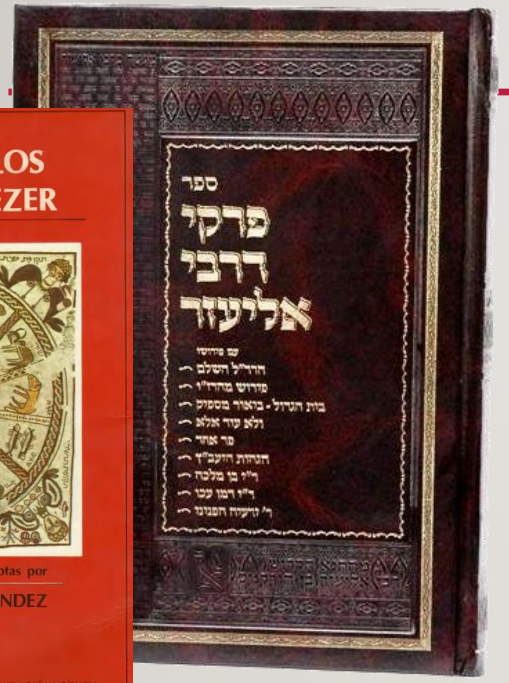

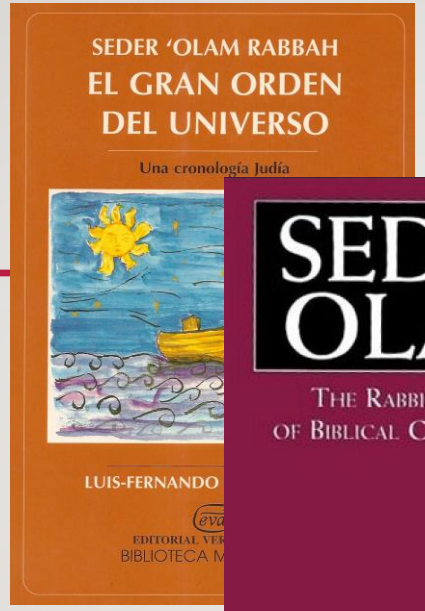

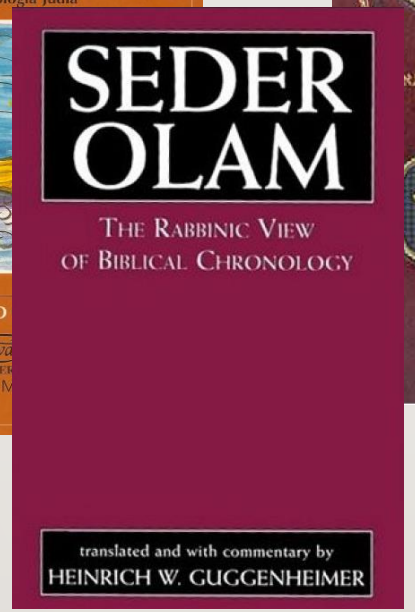

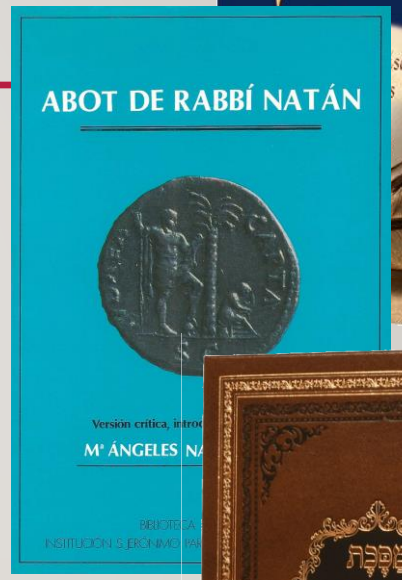

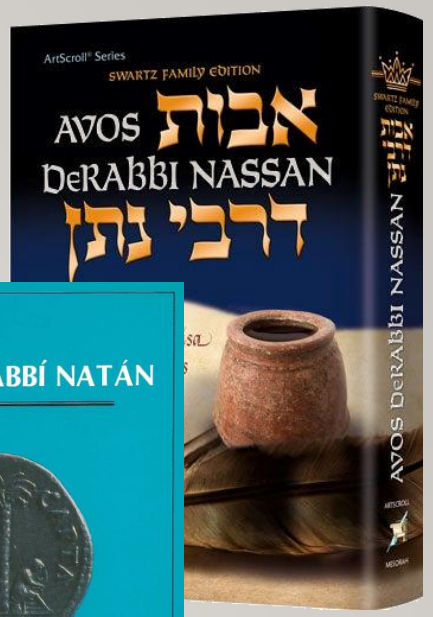

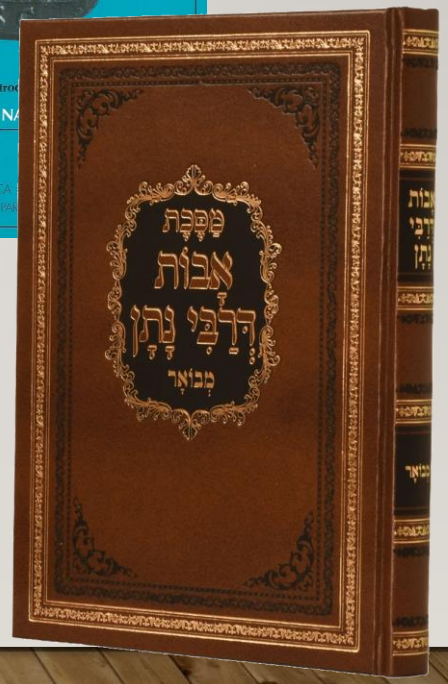

LIBROS DE MIDRASH

HALAJÁ הֲלָכָה

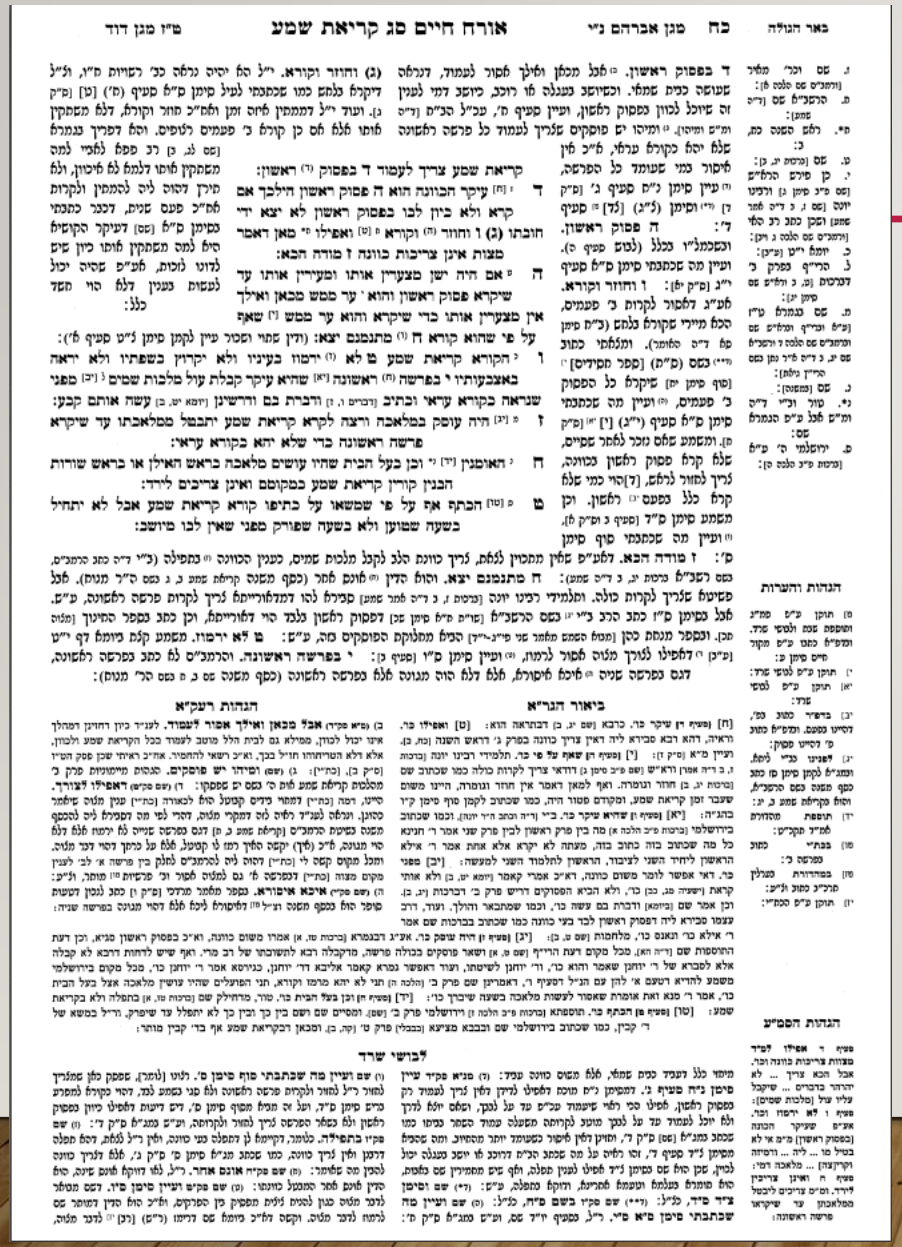

באר הגולה — כח מגן אברהם נ"י — אורח חיים סג קריאת שמע — ט"ז מגן דוד

קריאת שמע צריך לעמוד ד בפסוק (ד) ראשון:

ד [ח] עיקר הכוונה הוא ה פסוק ראשון הילכך אם קרא ולא כיון לבו בפסוק ראשון לא יצא ידי חובתו (ג) ו וחזור (ז) וקורא [ט] ואפילו י מאן דאמר מצות אינן צריכות כוונה ז מודה הכא:

ה אם היה ישן מצערין אותו ומעירין אותו עד שיקרא פסוק ראשון והוא ' עד ממש מבאן ואילך אין מצערין אותו כדי שיקרא והוא עד ממש [י] שאף על פי שהוא קורא ח [יא] מתנמנם יצא: (ודין שתוי וסכור עיין לקמן סימן נ"ט סעיף ג'):

ו [יב] הקורא קריאת שמע ט לא [יג] ירחמו בעיניו ולא יקרוין בשפתיו ולא יראה באצבעותיו י בפרשה [יד] ראשונה [טו] שהיא עיקר קבלת עול מלכות שמים [יז] מפני שנראה בקורא עראי וכתיב [דברים ו, ז] ודברת בם ודרשינן [יומא יט, ב] עשה אותם קבע:

ז [יח] היה עוסק במלאכה ורצה לקרא קריאת שמע יתבטל ממלאכתו עד שיקרא פרשה ראשונה כדי שלא יהא בקורא עראי:

ח [יט] האומנין [יט] יא וכן בעל הבית שהיו עושים מלאכה בראש האילן או בראש שורות הבנין קורין קריאת שמע במקומם ואינן צריכים לירד:

ט [טו] הכתף אף על פי שמשאו על כתיפו קורא קריאת שמע אבל לא יתחיל בשעה שטוען ולא בשעה שפורק מפני שאין לבו מיושב:

ד בפסוק ראשון. [ה] אבל מכאן ואילך אפילו לעמוד, דנראה דיקקא נלתם כמו שכתבתי לעיל סימן ס"ש סעיף (ח') [טו] [ס"ק נ]. ועוד י"ל דממנהג אחוה זמן ומה"כ חוזר וקורא, אלא משמקין אותו אלא אם כן קורא כ' פעמים לרופיס. ומה דפריך בגמרא [שם נג, ב] רב פפא לאביי למה משמקין אותו אלא למא לא אי כיון, אע"פ שהיה יכול לעשות בענין אלא הוי חזר כלל:

(ג) וחזור וקורא. י"ל הא יהיה נראה כב' רשויות ס"ו, וס"ל דיקקא נלתם כמו שכתבתי לעיל סימן ס"ש סעיף (ח') [טו] [ס"ק נ]. ועוד י"ל דממנהג אחוה זמן ומה"כ חוזר וקורא, אלא משמקין אותו אלא אם כן קורא כ' פעמים לרופיס. ומה דפריך בגמרא [שם נג, ב] רב פפא לאביי למה משמקין אותו אלא למא לא אי כיון, אע"פ שהיה יכול לעשות בענין אלא הוי חזר כלל:

ד [ח] עיקר הכוונה הוא ה פסוק ראשון הילכך אם קרא ולא כיון לבו בפסוק ראשון לא יצא ידי חובתו (ג) ו וחזור [ט] וקורא [ט] ואפילו י מאן דאמר מצות אינן צריכות כוונה ז מודה הכא:

ה אם היה ישן מצערין אותו ומעירין אותו עד שיקרא פסוק ראשון והוא ' עד ממש מבאן ואילך אין מצערין אותו כדי שיקרא והוא עד ממש [י] שאף על פי שהוא קורא ח [יא] מתנמנם יצא: (ודין שתוי וסכור עיין לקמן סימן נ"ט סעיף ג'):

ו [יב] הקורא קריאת שמע ט לא [יג] ירחמו בעיניו ולא יקרוין בשפתיו ולא יראה באצבעותיו י בפרשה [יד] ראשונה [טו] שהיא עיקר קבלת עול מלכות שמים [יז] מפני שנראה בקורא עראי וכתיב [דברים ו, ז] ודברת בם ודרשינן [יומא יט, ב] עשה אותם קבע:

ז [יח] היה עוסק במלאכה ורצה לקרא קריאת שמע יתבטל ממלאכתו עד שיקרא פרשה ראשונה כדי שלא יהא בקורא עראי:

ח [יט] האומנין [יט] יא וכן בעל הבית שהיו עושים מלאכה בראש האילן או בראש שורות הבנין קורין קריאת שמע במקומם ואינן צריכים לירד:

ט [טו] הכתף אף על פי שמשאו על כתיפו קורא קריאת שמע אבל לא יתחיל בשעה שטוען ולא בשעה שפורק מפני שאין לבו מיושב:

ס': ז מודה הכא. לפע"פ שלתן מתכוין לנתם, לריך כוונת הלב לקבל מלכות שמים, כענין הכוונה [יט] בתפילה (כ"י ד"ה כתב המרמ"ם, כסס רשב"ש פרכות יב, ב ד"ה אמר): ח מתנמנם יצא. והוא הדין [יט] תוגם אחר (כסף משנה קריאת שמע ב, ג כסס ה"ר מנוח). אבל פשיטא שלריך לקרות כולה. ומלמידי רבינו יונה [ברכות ז, ב ד"ה אמר שמע] מבירל לנו דמדאורייתא לריך לקרות פרשה ראשונה, ע"ש. אבל בסימן ס"ז כתב הרב כ"י [יא] כסס הרשב"ש [שו"ת ח"א סימן מב] דפסוק ראשון בלבד הוי דאורייתא, וכן כתב בספר החינוך [מלוה מכ]. ובספר מנחת כהן [מנחת השמש מאמר שני פ"ג-ר"ד] הביא מחלוקת הפוסקים מה, ע"ש: ט לא ירבות. משמע קלת מיומא דף י"ט [ע"ב] [יב] דאפילו לצורך מלוה אסור לרמות, [יג] ובסימן ס"ו [סעיף ב]: י בפרשה ראשונה. והרמב"ם לא כתב בפרשה ראשונה, דגם בפרשה שניה [יד] אינה איסורא, אלא דלא הוי מצוה לכתוב (כסף משנה שם ב, ה כסס הר' מנוח):

ביאור הגר"א

[ח] [פשיטא ן] עיקר כו'. כרבא [שם יג, ב] דבתראה הוא: [ט] ואפילו כו'. הראיה, דהא רבא סבירא ליה דאין צריך כוונה בפרק ג' דראש השנה [מה, ב], ועיין מ"א [סי' ז]: [י] [פשיטא ן] שאף על פי כו'. תלמידי רבינו יונה [ברכות ז, ב ד"ה אמרו] וראב"ש [שם סי"ב סימן ג] דדאי צריך לקרות כולה כמו שכתוב שם [ברכות יב, ב] חוזר וגומרה. ואף למאן דאמר אין חוזר וגומרה, היינו משום שעבר זמן קריאת שמע, ומקודם סבור היה, כמו שכתוב לקמן סוף סימן קי"ב בהג"ה: [יא] [פשיטא ן] שהיא עיקר כו'. ב"י [ריה הכהב ה"ר יונה]. וכמו שכתוב בירושלמי [ברכות פ"ב הלכה א] מה בין פרק ראשון לבין פרק שני אמר ר' חנינא כל מה שכתוב בזה כתוב בזה, מעתה לא יקרא אלא אחת אמר ר' אילא הראשון ליחיד השני לציבור. הראשון לחלמוד השני למעשה: [יב] מפני כו'. דאי אפשר לומר משום כוונה, דא"כ אמרי קאמר [יומא יט, ב] ולא אותי [קראת ישעיה מג, כב] כו', ולא הביא הפוסקים דרש פרק ב' דברכות [יג, ב], רבן אמר שם [ביומא] ודברת בם עשה כו', וכמו שמבואר להלן. ועוד, דרב עצמו סבירא ליה דפסוק ראשון לבד בני כוונה כמו שכתוב בברכות שם אמר ר' אילא כו' תנאם כו', מלחמות [שם פ, ב]: [יג] [פשיטא ן] היה עוסק כו'. אע"ג דבגמרא [ברכות שז, א] אמרו משום כוונה, וא"כ בפסוק ראשון סבירא, וכן דעת התוספות שם [ד"ה הא], מכל מקום דעת הרי"ף [שם פ, א] ושאר פוסקים בכולה פרשה, מדקבלה דבא להשתבח של רב מרי, אף שיש לדחות דדבא לא קבלה אלא לסברא של ר' יוחנן שאמר והוא כו', דר' יוחנן לשיטתו, ועוד דאפשר גמרא קאמר אליבא דר' יוחנן, בניסא אמר ר' יוחנן כו', מכל מקום בירושלמי משמע להדיא דעשם א' לתן עם הנ"ל דסעיף ו', דאמרינן שם פרק ב' [הלכה ה] חני לא יהא מרמז קורא, חני הפועלים שהיו עושין מלאכה אצל בעל הבית כו', אמר ר' מנא זאת אומרת שאסור לעשות מלאכה בשעה שיכול כו': [יד] [פשיטא ן] וכן בעל הבית כו'. מור, מרדוילק שם [ברכות שז, א] בתחילה ולא בקריאת שמע: [טו] [פשיטא ן] הכתף כו'. תוספתא [ברכות פ"ב הלכה ז] וירושלמי פרק ב' [שם], ומסיים שם דשם בין כך ובין כך לא יתחלל עד שיפרק, ור"ל במשא של ר' קבין, כמו שכתוב בירושלמי שם ובבבא מציעא [בבבלי] פרק ט' [קה, ב], ומבאן דבקריאת שמע אף בד' קבין מותר:

ליבושי שרד

[ו] שם ועיין מה שכתבתי סוף סימן ס'. ולהו [לעתה], שפסק כאן שמצריך לחזור ר"ל לחזור ולקרות פרשה ראשונה ולא סגי כשמש לבד, דהוי כקורא לאמצע כרס סימן ס"ד, ושל זה מבית מקוף סימן ס', ד"ש דעות דאפילו כיון בפסוק ראשון ולא בשאר פרשה לריך לחזור ולקרותה, וע"ש בתג"ר מ"ק ד': [ז] שם בקרו אחרי. כלומר, דקיימא לן דאמלה כמי שוהה, ואין ר"ל לאחת, דאם אמלה דרבנן ואין לריך בוהה, כמו שכתב הג"ר סימן ס' ס"ק ג', אלא לענין בוהה לחבון מה שאמר: [ח] שם בקרו אונס אחר. ר"ל, לא דוקא אונס עיגה, הוא הדין אחר המבטל מינתו: [ט] שם בקרו ועיין סימן כ"ו. דשם מבאר לגבר מלוה כגון לבטל לילת מפסק כן הפרקים, וא"כ הוא הדין דמוחר שם לגמרא לגבר מלוה. וקבה דא"ר מיומא שם דרשנו (ר"ש) [כב] לגבר מלוה.

הגהות רעק"א

[ב] [פ"א פכ"ד] אבל מכאן ואילך אסור לעמוד. לעי"ד כיון דחוזר דמהלך אינו יכול לכוון, מפולא גם לבית הלל מוכח לעמוד בכל הקריאת שמע ולכוון, אלא דלא הוי הוריחוהו חז"ל בכך, וא"כ ראשי לחתמיר. אח"כ ראיתי שכן מסק הש"ו [ס"ק ב], [בה"י] ג) [שם] ומיהו יש פוסקים. מבואות מיימוניות פרק כ' מהלכות קריאת שמע לות כ' כסס יש שפסקו: ד) [שם פ"ש] דאפילו לצורך. סייגו, רמה [בה"י] דמפר כדים קבוצל הוא לכאורה [בה"י] ענין מלוה שיפסר סהוגן, ומלאה לעניין לאוה לוה ממקר מלוה, דהוי לפי מה דסמיכת ליה להסמך מעבה בסיגת המרמ"ם [קריאת שמע ב, ה] דגם בפרשה שניה לא יקרות אלא לכל לענין מי מעבה, ל"ב (לקן) [בה"י] דכסרה ל' גם לאלוה לפוכ וכ' פרקשות [בה"י] מוחר, ע"ש: ה) [שם פ"ש] איבא איסורא. בספר מלמד מרדכי [ס"ק ן] כתב לגמרן דקשות סיפר הוא בכסף משנה [ע"ל] [בה"י] דלפיקורל ליכא אלא דהוי מבוטה בפרשה שניה:

הגהות רעק"א

[ב] [פ"א פכ"ד] אבל מכאן ואילך אסור לעמוד. לעי"ד כיון דחוזר דמהלך אינו יכול לכוון, מפולא גם לבית הלל מוכח לעמוד בכל הקריאת שמע ולכוון, אלא דלא הוי הוריחוהו חז"ל בכך, וא"כ ראשי לחתמיר. אח"כ ראיתי שכן מסק הש"ו [ס"ק ב], [בה"י] ג) [שם] ומיהו יש פוסקים. מבואות מיימוניות פרק כ' מהלכות קריאת שמע לות כ' כסס יש שפסקו: ד) [שם פ"ש] דאפילו לצורך. סייגו, רמה [בה"י] דמפר כדים קבוצל הוא לכאורה [בה"י] ענין מלוה שיפסר סהוגן, ומלאה לעניין לאוה לוה ממקר מלוה, דהוי לפי מה דסמיכת ליה להסמך מעבה בסיגת המרמ"ם [קריאת שמע ב, ה] דגם בפרשה שניה לא יקרות אלא לכל לענין מי מעבה, ל"ב (לקן) [בה"י] דכסרה ל' גם לאלוה לפוכ וכ' פרקשות [בה"י] מוחר, ע"ש: ה) [שם פ"ש] איבא איסורא. בספר מלמד מרדכי [ס"ק ן] כתב לגמרן דקשות סיפר הוא בכסף משנה [ע"ל] [בה"י] דלפיקורל ליכא אלא דהוי מבוטה בפרשה שניה:

הגהות הסמ"ע

[ח] [פשיטא ן] עיקר כו'. כרבא [שם יג, ב] דבתראה הוא: [ט] ואפילו כו'. הראיה, דהא רבא סבירא ליה דאין צריך כוונה בפרק ג' דראש השנה [מה, ב], ועיין מ"א [סי' ז]: [י] [פשיטא ן] שאף על פי כו'. תלמידי רבינו יונה [ברכות ז, ב ד"ה אמרו] וראב"ש [שם סי"ב סימן ג] דדאי צריך לקרות כולה כמו שכתוב שם [ברכות יב, ב] חוזר וגומרה. ואף למאן דאמר אין חוזר וגומרה, היינו משום שעבר זמן קריאת שמע, ומקודם סבור היה, כמו שכתוב לקמן סוף סימן קי"ב בהג"ה: [יא] [פשיטא ן] שהיא עיקר כו'. ב"י [ריה הכהב ה"ר יונה]. וכמו שכתוב בירושלמי [ברכות פ"ב הלכה א] מה בין פרק ראשון לבין פרק שני אמר ר' חנינא כל מה שכתוב בזה כתוב בזה, מעתה לא יקרא אלא אחת אמר ר' אילא הראשון ליחיד השני לציבור. הראשון לחלמוד השני למעשה: [יב] מפני כו'. דאי אפשר לומר משום כוונה, דא"כ אמרי קאמר [יומא יט, ב] ולא אותי [קראת ישעיה מג, כב] כו', ולא הביא הפוסקים דרש פרק ב' דברכות [יג, ב], רבן אמר שם [ביומא] ודברת בם עשה כו', וכמו שמבואר להלן. ועוד, דרב עצמו סבירא ליה דפסוק ראשון לבד בני כוונה כמו שכתוב בברכות שם אמר ר' אילא כו' תנאם כו', מלחמות [שם פ, ב]: [יג] [פשיטא ן] היה עוסק כו'. אע"ג דבגמרא [ברכות שז, א] אמרו משום כוונה, וא"כ בפסוק ראשון סבירא, וכן דעת התוספות שם [ד"ה הא], מכל מקום דעת הרי"ף [שם פ, א] ושאר פוסקים בכולה פרשה, מדקבלה דבא להשתבח של רב מרי, אף שיש לדחות דדבא לא קבלה אלא לסברא של ר' יוחנן שאמר והוא כו', דר' יוחנן לשיטתו, ועוד דאפשר גמרא קאמר אליבא דר' יוחנן, בניסא אמר ר' יוחנן כו', מכל מקום בירושלמי משמע להדיא דעשם א' לתן עם הנ"ל דסעיף ו', דאמרינן שם פרק ב' [הלכה ה] חני לא יהא מרמז קורא, חני הפועלים שהיו עושין מלאכה אצל בעל הבית כו', אמר ר' מנא זאת אומרת שאסור לעשות מלאכה בשעה שיכול כו': [יד] [פשיטא ן] וכן בעל הבית כו'. מור, מרדוילק שם [ברכות שז, א] בתחילה ולא בקריאת שמע: [טו] [פשיטא ן] הכתף כו'. תוספתא [ברכות פ"ב הלכה ז] וירושלמי פרק ב' [שם], ומסיים שם דשם בין כך ובין כך לא יתחלל עד שיפרק, ור"ל במשא של ר' קבין, כמו שכתוב בירושלמי שם ובבבא מציעא [בבבלי] פרק ט' [קה, ב], ומבאן דבקריאת שמע אף בד' קבין מותר:

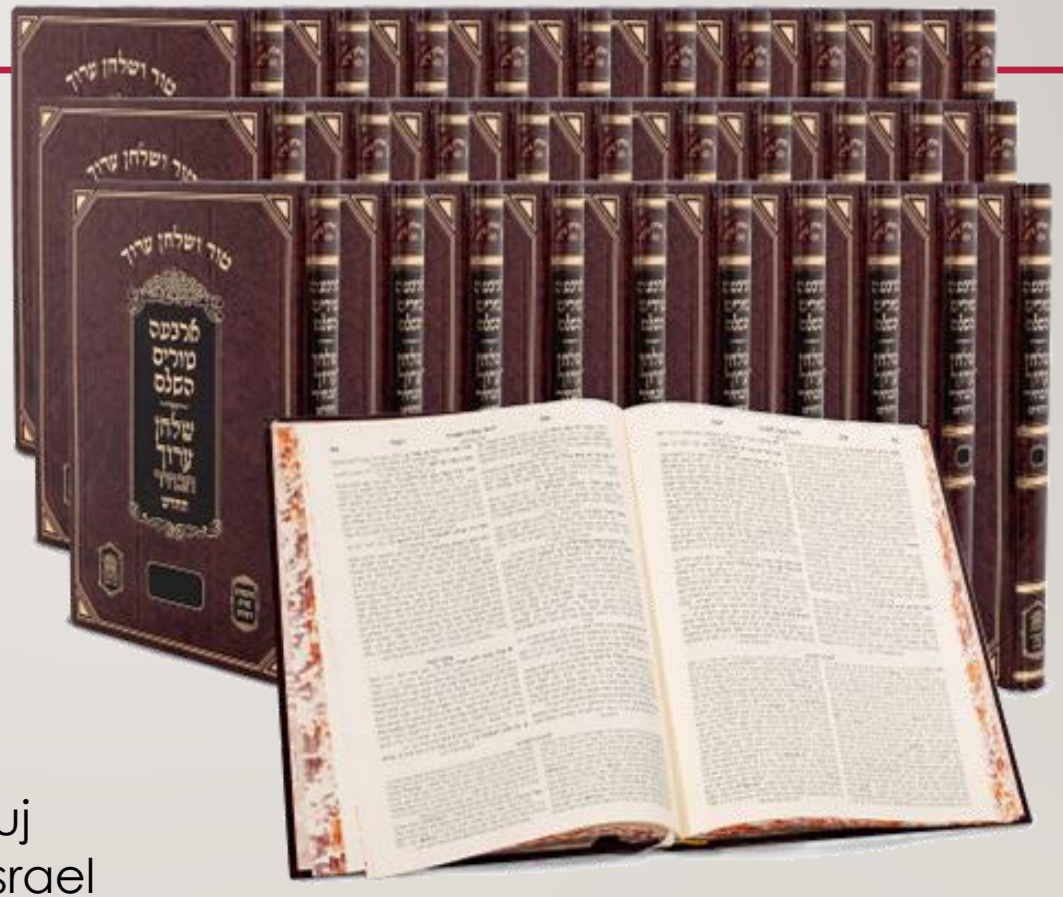

Shulján Aruj
Tierra de Israel
s. XVI

FILOSOFÍA JUDÍA מַחֲשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל

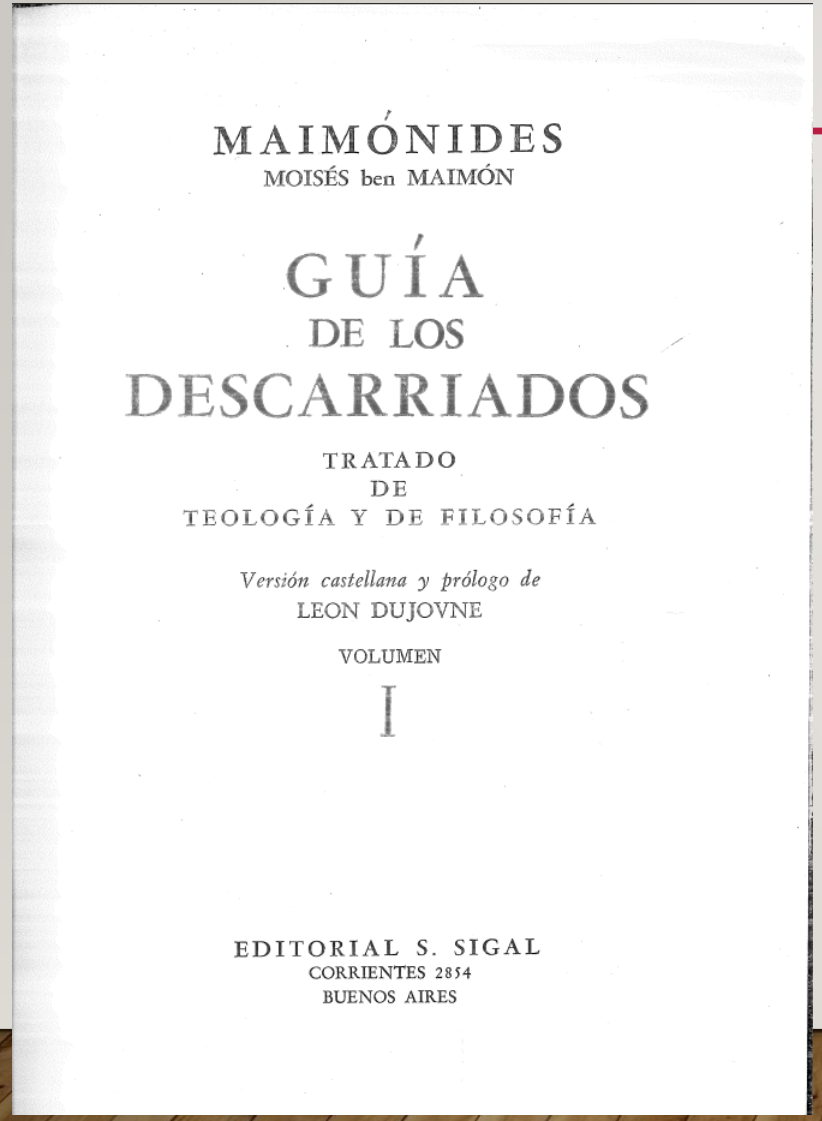

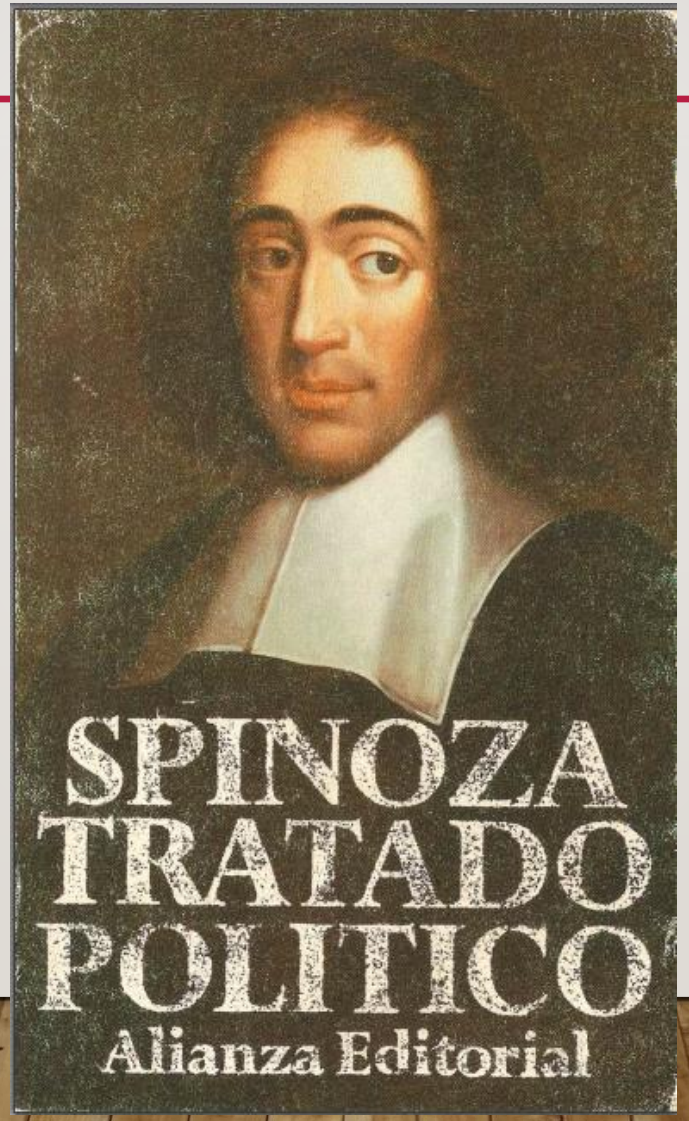

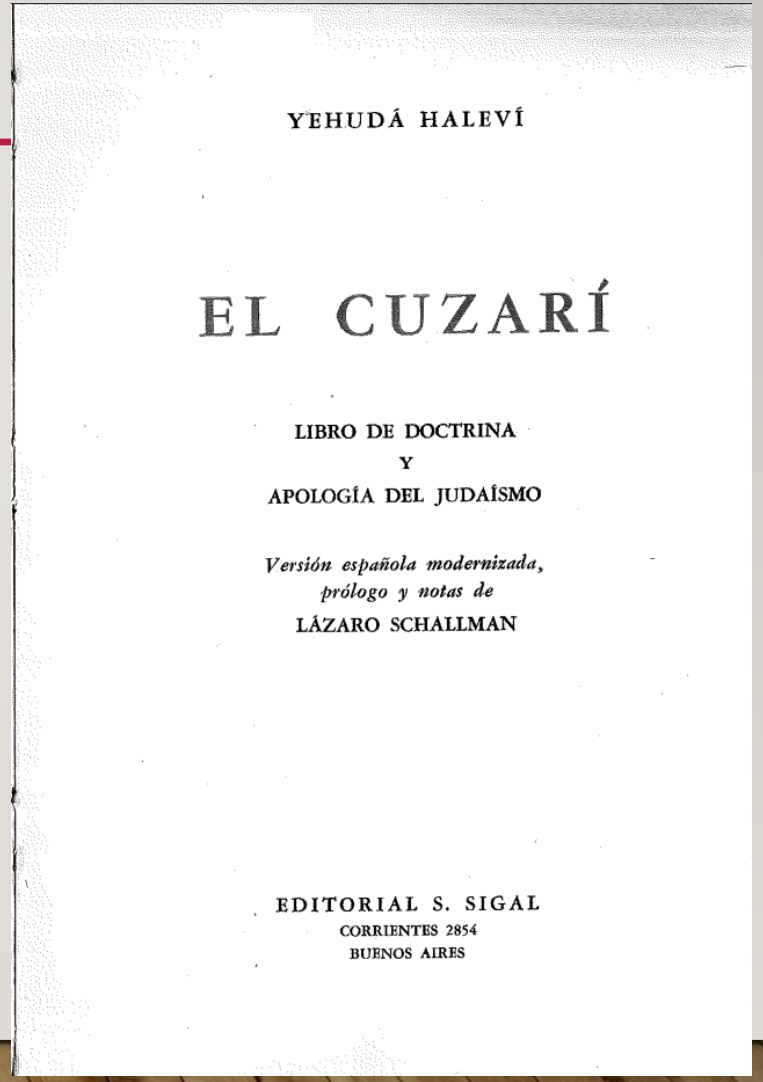

ROGAMOS NO
LLEVAR ESTOS
SIFREI TANAJ A
BIBLIA DE JERUSALEN
EERDMANS COMMENTARY ON THE BIBLE
BIBLIA - COMENTA